

XI JORNADA noctàmbul@s

**MIRADES
FEMINISTES
ALS IMAGINARIS
SOCIALS**

Prevençió
i abordatge de
violències sexuals
i drogues en
contextos d'oci

De què parlem quan parlem de prevenció?

Eduarne Jiménez Pérez
Març 2025

Prevenir

Preveure una cosa per impedir-la, per evitar-ne els efectes. Arribar abans, adelantar-se, evitar alguna cosa anticipadament.

* Praevenire (prae abans, i venire, venir).

Qui ha conceptualitzat la prevenció?

Salut

Biomedicina -> prevenir les malalties.

Salut pública -> promoure la salut.

Leavell i Clark 1965 "*Model de la Història Natural de la Malaltia*":

Prev. 1^a, 2^a i 3^a. Centralitat de la idea de **risc**.

Període pre-patogènic	Període patogènic	Període post-patogènic
Prevenció primària	Prevenció secundària	Prevenció terciària

Qui ha conceptualitzat la prevenció?

Criminologia

Seguretat -> prevenir el delictes. Violència com a delictes.

Importació del Model de Leavell i Clark 1965

Altres classificacions :

Precoç/**situacional**/aplicació llei penal.

1996 – L'OMS declara la prevenció de la **violència** com una **prioritat de salut pública**, fet que vincula els enfocaments criminològics amb els de salut i també amb la lluita contra les violències masclistes, incloses les sexuals.

De què hauríem de parlar quan parlem de prevenció de les violències sexuals?

Són les VVSS només un problema de salut?

Serveixen els models d'arrel biomèdica per transformar problemes socials?

Podem equiparar les violències sexuals a les malalties?

Les violències sexuals són...

- ✓ Una vulneració sistemàtica de drets humans: el pa de cada dia.
- ✓ Més que un fet.... és un contínuum (diferents formes i àmbits).
- ✓ Estructurals i estructurants: no són fets aïllats.
- ✓ Arrels socioculturals: imaginaris i normes.
- ✓ Eina històrica de disciplinament de les dones, les infàncies i dissidències: resultat i reproductor de desigualtats. Colonialisme, Adultisme, Capacitisme i Patriarcat.

1- Existeix un moment “pre-patogènic” “patogènic” i “post-patogènic”?

2- Quins criteris utilitzem per definir els grups de risc?

3- Quin risc posem al centre? A patir o a exercir?

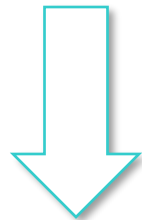
4- Reducció de risc o limitació de l'autonomia de les dones?

Per tant, necessitem accions que...

Incideixien en les **causes estructurals** de les violències sexuals

- Modifiquin esquemes cognitius profunds i imaginaris socials compartits.
- Desestabilitzin les normes socials i comunitàries.
- Redueixin desigualtats.

Accions transformatives

Treball amb les institucions intersectorial
Treball amb la comunitat
Treball amb homes (adults també)

Tipus de prevenció

Estructural	Situada al cas
Per defecte	Situació particular
Permanent	Puntual
Proactiva	Reactiva (des dels primers indicis!)
Planificada estratègicament	Necessitats del moment (treball amb agredides, treball amb agressors)
Vinculat a la reparació	

Objectius de la prevenció

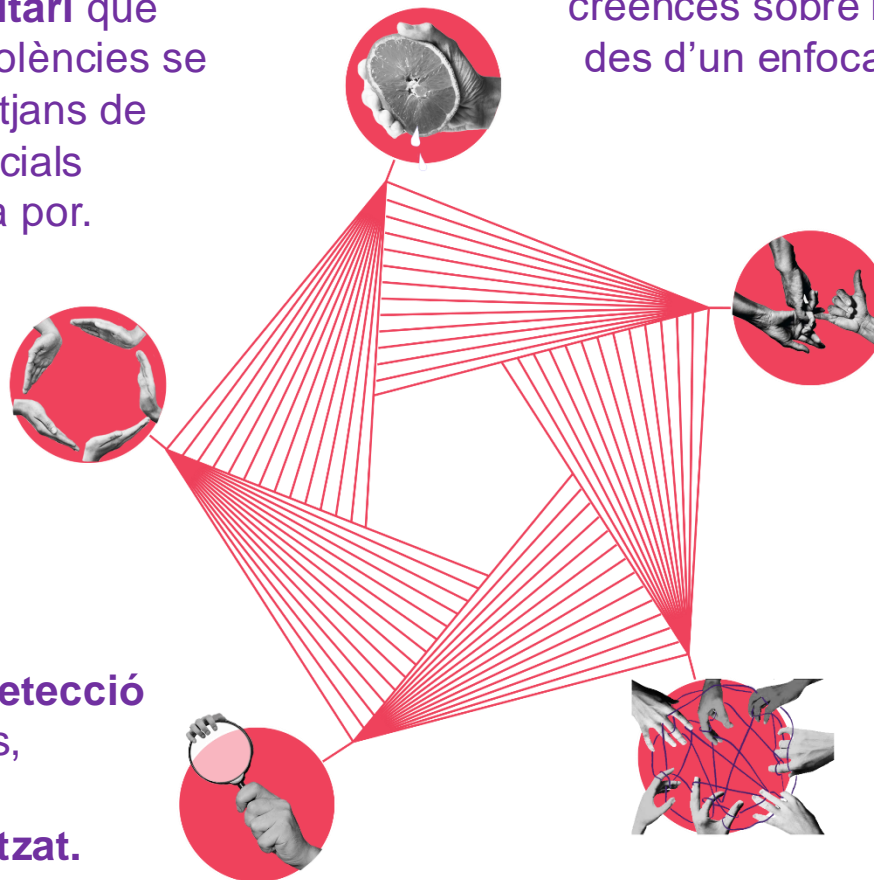
Contenir l'**impacte comunitari** que provoquen les situacions de violències sexuals difoses a través de mitjans de comunicació i xarxes socials i prevenir la difusió de la por.

Facilitar l'autoidentificació i la **detecció** de les violències sexuals, així com l'**accés a un acompanyament especialitzat**.

Desnaturalitzar els **mandats de gènere**, els estereotips i les falses creences sobre les violències sexuals des d'un enfocament interseccional.

Enfortir el **compromís i la proactivitat institucional i comunitària** amb la lluita contra les violències sexuals.

Potenciar que les dones de totes les edats s'apropriïn dels **espais** físics, virtuals i simbòlics.

Què funciona?

Coordinació intersectorial.

Tractar les violències masclistes com a fenòmens estructurals.

Diversitat i complementarietat metodològica i intervencions de llarga durada.

Antiracisme, diversitat sexual i de gènere i cicle de vida.

Treball amb els homes.

Co-creació de polítiques preventives amb la comunitat.

Lideratges clars i recursos.

Idees per concloure:

- 1. Revisar la lògica de “la vacuna”: possibles efectes perversos.**
- 2. Formació si, però.... Protocols si, però...**
- 3. Els poders públics han de preguntar-se què ha fallat.**
- 4. Si fem prevenció, els indicadors ens pujaran. Cal un compromís ferm a llarg termini.**
- 5. Planificar estratègicament.**
- 6. Estructures de prevenció sòlides a tot el territori: més enllà de les activitats puntuals, calen serveis i personal especialitzat, i reforç a les estructures comunitàries que ja existeixen.**
- 7. Atendre als drets i necessitats de les dones i infàncies d’una manera integral: polítiques d’habitatge, treball, salut... -> són també prevenció!**

Moltes gràcies!

edurnejimenez@ub.edu